

fabryka fake'a

Odwracamy role: zamiast wykrywać dezinformację, klasa wchodzi w buty jej twórców - żeby zrozumieć mechanizm od środka. Stosuj przykłady z trendów młodzieży.

tablica na 2 kolumny

kartki i długopisy

telefony

wszystko, co powstanie, zostaje w klasie i idzie do kosza. bez zdjęć, bez sieci, bez prawdziwych osób.

0:00
-2:00

co się klika?

Pokaż 2 nagłówki na ten sam temat: jeden spokojny i prawdziwy, drugi podkreślony emocjonalnie fake. Porozmawiajcie: który szybciej wpadłby w viral?

dzisiaj nie wygrywa prawda. wygrywają emocje.

2:00
-7:00

budujemy fake'a

Grupy 3-4-osobowe. Każda losuje jeden „prawdziwy i nudny” fakt z przygotowanych karteczek i przerabia go na treść, która poszłaby w viral, używając:

dorzucenie emocji (złość, strach, niepokój) • dodanie pilności • wskazanie wroga
mglisty autorytet • obcięcie kontekstu • dodanie fałszywej treści

Zespół zapisuje swoją propozycję na kartce.

7:00
-11:00

demaskowanie!

Każdy zespół czyta swój nagłówek na głos. Reszta klasy: **1)** zgaduje, jakiej techniki użyła grupa, **2)** mówi, jak sprawdziłaby, czy treść jest prawdziwa.

Uwaga dla prowadzącego: zauważcie - nikt nie musiał kłamać o wielkich rzeczach. Wystarczył nudny fakt i trochę emocji. Dokładnie tak działa prawdziwa dezinformacja i deepfake: ziarno prawdy + podkreślone emocje.

11:00
-15:00

wróćmy! - rozbrajamy fake'i

Pokaż prawdziwy, nudny news. Klasa buduje wspólną listę rzeczy, które rozbrajają każdy fake:

czuję mocną emocję → **red flag**pilność i presja → **zwalniam**„oni są winni wszystkiemu” → **szukam drugiej strony**„eksperci mówią” bez nazwiska → **to nie źródło**widzę tylko fragment → **szukam oryginału i kontekstu**

Na koniec każdy kończy na głos (lub na kartce) zdanie: „**zanim następnym razem coś udostępnię, sprawdzę...**” - i wpisuje jeden konkretny odruch, który zabiera ze sobą.

zostaw na tablicy: **116 111** • **dyzurnet.pl** • **Demagog** • **AFP Sprawdzam**
• **Konkret24** • **Fakenews.pl**

fałsz potrzebuje twojego
kciuka, żeby żyć.